

Et undervisningsopplegg om

BARNE- *konvensjonen*

Introduksjon til *BARNEKONVENSJONEN*

- Aktivitetsark med oppgaveidéer og tips til lærerne
- Hjelpesark med bakgrunnsinformasjon og kopieringsoriginaler

DISKRIMINERING

Artikkel 2:

Alle barn har rett til beskyttelse mot diskriminering

PRIVATLIV

Artikkel 16:

Alle barn har rett til privatliv

DELTAKELSE

Artikkel 12:

Alle barn har rett til å si sin mening, og deres mening skal bli tatt på alvor

MISBRUK

Artikkel 19:

Alle barn har rett til at ingen skader eller misbruker dem

Introduksjon til *BARNEKONVENSJONEN*

AKTIVITETSARK

FORSLAG TIL AKTIVITETER OG FREMGANGSMÅTE:

Mål: Elevene vet at:

- de har rettigheter
- det er forskjell på "har lyst på" og "trenger"/"har rett til"

FORBEREDELSE

Finn frem noen aktuelle avisartikler om barn som har behov for beskyttelse eller for å få sine rettigheter ivaretatt, til bruk i introduksjonen

INTRODUKSJON

Første undervisningsøkt om barnekonvensjonen er ment å være en introduksjon til hele FNs konvensjon om barns rettigheter.

Del ut elevversjonen av barnekonvensjonen.

Spør om elevene kjenner til barnekonvensjonen og hva de evt. vet fra før. For de yngste elevene kan det være lettere å starte introduksjonen med et tema som er mer konkret og nært for dem enn med hele barnekonvensjonen, f.eks med et tema fra eget lokalsamfunn eller skole.

Aktuelle punkter for en introduksjon kan være:

- Barnekonvensjonen vedtatt av FN 20. nov. 1989
- Ratifisert (Forklar) av Norge 8. januar 1991
- Ble en del av norsk lov i 2003. Dette betyr at alle lover som omhandler barn skal lages og tolkes i lys av barnekonvensjonen
- Gå gjennom noen av artiklene i barnekonvensjonen som eksempler (f.eks artiklene 2, 3, 12 og 16). Bruk også rettighetskortene i denne gjennomgangen. Snakk med elevene om hva artiklene kan bety og gi dem eksempler fra hverdagen (Se hjelpeark for lærer)

Spør elevene, for eksempel: (Tilpass til alder)

- Trenger vi barnekonvensjonen i dag?
 - Er det noen barn i Norge i dag som ikke har det bra?
 - Har dere hørt om noen barn som ikke har det bra eller lest om noe i avisen?
- (HUSK: Her kan det være nødvendig å veilede elevene til å ikke fortelle private historier. Gi gjerne eksempler fra et par avisutklipp)

Skriv elevenes begrunnelser for hvorfor vi trenger barnekonvensjonen i dag, på tavle, flip-over eller smartboard (altså eksempler på barn som trenger barnekonvensjonen).

Introduksjon til *BARNEKONVENSJONEN*

AKTIVITETSARK

Oppfølgingsspørsmål til elevene:

- Snakk sammen to og to, og skriv ned tre eksempler på om det er noen av artiklene vi har gått gjennom som du kan bruke i din hverdag

Oppsummer med elevene i plenum

BLI KJENT MED ARTIKLENE I BARNEKONVENSJONEN

Del ut rettighetskortene til elevene.

La elevene sitte i grupper med 3-4 elever i gruppen.

Fortell hva oppgaven går ut på.

Det blir vist et bilde på skjermen (eller smartboard) fra en avisartikkel. Vis dem noen ulike avisartikler, f.eks et barn som har fått hjelp av barnevernet, et oppslag om ungdomsråd i kommunen, elevråd, jenter og gutter (ev. kvinner og menn) som behandles forskjellig/diskrimineres, osv) (Se ressurser).

Når bildet kommer opp; diskuter i gruppa hvilke(t) rettighetskort dere mener passer til bildet. Hold opp kortet(ene) når dere har et svar.

La noen grupper på omgang begrunne hvorfor de valgte det de gjorde.

Diskuter valgene ut fra "er det flere mulige artikler som dekker dette", altså ikke "rett/galt"

Fortsett med noen forskjellige eksempler.

OPPSUMMERING:

- Alle barn har egne rettigheter, og disse står det om i FNs konvensjon om barnets rettigheter.

Introduksjon til *BARNEKONVENSJONEN*

HJELPEARK

INTRODUKSJON TIL HELE BARNEKONVENSJONEN, - NOEN KOMMENTARER

For en del elever kan det være vanskelig å forstå hvordan internasjonale konvensjoner som barnekonvensjonen, både kan være "gjeldende rett", altså norsk lov, og "gode råd" til staten på en gang. Det er derfor viktig at du som lærer bruker litt tid på å hjelpe elevene til å få tak i at barnekonvensjonen er selve "grunnmuren" som staten skal bygge alle sine lover på når disse angår barn. Det samme gjelder når domstoler og staten skal tolke lover. Noen av artiklene i barnekonvensjonen er slik at man kan gå rett til domstolen med dem, mens andre er en rettesnor for hvordan Norge skal lage og håndheve sine lover. Fordi vi ikke har noen egen domstol som behandler klager etter barnekonvensjonen, har vi heller ingen rettspraksis fra domstolen som vi kan følge. Et eksempel på en slik domstol på andre konvensjonsområder, er Den europeiske menneskerettighetsdomstolen.

Flere av artiklene i barnekonvensjonen er slik at det i noen saker kan bli en konflikt mellom barnets rettigheter og foreldres omsorgsplikt. Dette gjelder både artikkel 16, om rett til privatliv, artikkel 12 om medbestemmelse og artikkel 3 om barns beste. For noen barn kan det være vanskelig å forstå forskjellen på "medbestemmelse" og det å "bestemme". Det kan da være lurt å gi noen eksempler på hvordan barn får økt rett til å bestemme desto eldre de blir. Du kan bruke aldersplakaten som et eksempel på dette. Selv om foreldre har en omsorgsplikt for barnet sitt, kan de ikke gjøre som de vil!